ТЭЛЕПРАГРАМА НА НАСТУПНЫ ТЫДЗЕНЬ – на 3-й старонцы

Свабода, роўнасць, братэрства!

Беларускі УСХОД

ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ!
НАЦЫЯНАЛЬНАЯ ДЭМАКРАТЫЧНАЯ ГАЗЕТА

● Заснавана ў 1991 годзе ● № 7 (63) ● Субота, 14 жніўня 1999 г. ● У розніцу кошт 10000 руб.

НАВІНЫ, ПАДЗЕІ, ФАКТЫ

ЗАТРЫМКІ НА ЖНІВЕ З-ЗА ПАЛІВА

У Хоцімскім раёне склалася цяжкае становішча на жніве. Дажынкі тут справілі толькі ў калгасе "Кастрычнік". "Хоць і надвор'е не перашкаджае, аднак не хапае паліва, асабліва бензіну. Мала таго, што грошай няма ў калгасаў і саўгасаў, дык яшчэ і за грошы набыць "харч" для тэхнікі няма дзе. На бліжэйшых базах паліва — дэфіцыт, — сказаў у гутарцы Віктар Грэсеў, начальнік упраўлення райсельгасхарчу, — таму ў апошнія дні ўборка ў раёне замарудзілася".

(Наш кар.)

СПРАВІЛІ ДАЖЫНКІ

Яшчэ ў пачатку мінулага тыдня хлебаробы СКП "Абухава" Гродзенскага раёна завяршылі жніво. Па апошніх звестках сярэдняя ўраджайнасць тут складае 46,3 цэнтнера з гектара. А на сённяшні дзень дажынкі справілі земляробы гэтага раёна з гаспадарак "Прагрэс", "Кастрычнік", "Свіслач", імя Дзеншчыкова.

Больш усіх намалаціў зерня (758 тон) камбайнер Сяргей Дзінкевіч са сваім памочнікам Яўгенам Карпавым з "Абухава" на Гомельскім КЗР-10.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ДЗЯРЖАЎНЫЯ ЗАСЕКІ НЕ ХУТКА НАПАЎНЯЮЦЦА

Па звестках камітэта па хлебапрадуктах гаспадаркі краіны здаюць збожжа дзяржаве вельмі неахвотна. Па стану на 3 ліпеня было нарыхтавана ўсяго 310 тысяч тон збожжа, або каля 20% запланаванага.

Больш за ўсіх здала зерня Гродзеншчына. Менш за ўсіх пакaзчыкі ў Гомельшчыны.

ПРАДУКТЫ СТАЛІ ДЭФІЦЫТАМ

(З выступлення дэпутата Хоцімскага раённага Савета дэпутатаў галоўнага рэдактара раённай газеты "Шлях Кастрычніка" Д.Я.Лапцеўскага на сесіі райсавета, што нядаўна адбылася).

"Пытанне аб гандлі, напэўна, самае актуальнае на сённяшні дзень і на дзень будучы. Тут варта глядзець яшчэ глыбей: чым гандляваць? У прадуктовых магазінах акрамя счарнелых касцей і каўбасы ў мільён за кілаграм нічога няма. Знік тавар.

Мне здаецца, што прамысловых тавараў у нас хапае, абы грошы былі. А вось прадуктаў харчавання няма і, здаецца, што не будзе. Для таго і сённяшняя сесія, каб выпрацаваць тактыку і стратэгію забеспячэння насельніцтва хлебам, мясам, малаком, макаронамі, крупамі.

У магазінах, асабліва ў райцэнтры, у асартыменце добрыя цукеркі, апельсіны, марожанае, шампанскае, шакалад. У прамтаварных — шыкарны абутак, касцюмы, сукенкі, веласіпеды і матацыклы, парфума і шмат іншых тавараў. Аднак, як глянеш на цану — галава пачынае кружыцца, глядзі ўпадзеш у обмарак".

ХТО СЁННЯ ЗА "РЫСАЙ"?

Па звестках Міністэрства працы мінімальны спажывецкі бюджэт (у цэнах чэрвеня) складае 15 мільёнаў 892 тысячы рублёў на чалавека. Такім чынам, "сярэдняй" беларускай сям'і з 4-х чалавек трэба мець даходу 63 мільёны 568 тысяч рублёў у месяц. А ці кожная сям'я, нават калі бацька і маці абодва працуюць, мае такі даход? Калі ж даход меншы за 15 мільёнаў 892 тысячы рублёў на душу — сям'я ўжо, лічы, за рысай беднасці.

Хто ж колькі сёння зарабляе ў Беларусі "У сярэднім"? Вось які малюнак за чэрвень: работнікі прамысловасці — 20 мільёнаў 340 тысяч рублёў, будаўніцтва — 22 мільёны 81 тысяча, чыгуначнага транспарту — 17 мільёнаў 231 тысяча, паветранага — 24 млн. 499 тыс., лясной гаспадаркі — 16 млн. 835 тыс., сувязі — 16 млн. 818 тыс., у гандлі — 13 млн. 896 тыс., у саўгасах — 11 млн. 259 тыс., у калгасах — 9 млн. 403 тыс.

Як бачым, у вытворчай сферы жабрацкія заробкі ў тых, хто ўсіх нас корміць — у сялян, калгаснікаў ды рабочых саўгасаў. "Чырвоныя" ж "ламешчыкі" атрымліваюць нядрэнна. А вось якія заробкі ў невытворчай сферы. Работнікі банкаў — 41 млн. 338 тыс., судовыя і юрыдычныя ўстановы — 24 млн. 665 тыс., апарат органаў гаспадарчага кіравання — 30 млн. 477 тыс., навука і навуковае абслугоўванне — 20 млн., 452 тыс., жыллёва-камунальная гаспадарка — 17 млн. 630 тыс., ахова здароўя — 16 млн. 118 тыс., сістэма адукацыі — 15 млн. 636 тыс., фізкультуры і спорту — 15 млн. 234 тыс., страхавання — 15 млн. 1 тыс., культуры 13 млн. 890 тыс., мастацтва — 12 млн. 884 тыс., сацыяльнага забеспячэння — 10 млн. 929 тыс. рублёў. Апошнія, як бачым, такія ж жабракі, як сяляне.

А есці ж усім аднолькава хочацца. І адзявацца кожнаму трэба.

Калі добра прыгледзецца і прааналізаваць заробкі пералічаных катэгорый работнікаў, то вынікае, што той, хто больш за ўсіх працуе, укалвае, той менш за ўсіх зарабляе.

І праўда, як той казаў-жартаваў: навошта многа грошай таму хто ў поце твару яшчэ з ранку да вечара — яму няма калі іх расходваць. Многа грошай трэба лайдаку. У яго часу шмат і ён адзін за дзесяцярых можа патраціць "бабак".

ПРАФСАЮЗЫ — ЗА ПАВЕЛІЧЭННЕ ЗАРОБКАЎ

Федэрацыя прафсаюзаў зноў выступіла з прапановай павялічыць тарыфную стаўку першага разраду, прычым ужо з 1 верасня.

Сумнявацца ў неабходнасці гэтага бадай што ніхто не стане. Бо пасля апошняга змянення тарыфных ставак адбыўся значны рост цэн амаль на ўсе спажывецкія тавары і паслугі. За май ён склаў 8,9 %, за чэрвень 7,1% і ўжо за першыя тры тыдні ліпеня — 4,4%.

Па прагнозах прафсаюза ў гэтым месяцы і асабліва ў верасні інфляцыя яшчэ больш узрасце, што прывядзе да яшчэ большага падзення ўзроўню жыцця большасці грамадзян краіны.

Паколькі ў Беларусі выкананне даходнай часткі бюджэту ідзе з перавышэннем, гэтыя грошы Ураду і трэба аддаць на павышэнне заробкаў і не знаходзіць нейкую прорву, куды б іх "укінуць".

(Наш кар.)

СЛЕДЧЫ-ХАБАРНІК

Пракуратурай Віцебскай вобласці ўзбуджана крымінальная справа ў адносінах да следчага аднаго з раённых аддзелаў міліцыі за атрыманне хабару ў суме 170 долараў ЗША. Гэтыя грошы былі перададзены следчаму ў кафэ ўніверсама абвінавачваемым па справе за спыненне ў адносінах да яго крымінальнай справы.

ІНШАМАРКА ДЛЯ БАНКІРА

Пракуратурай г. Полацка завершана следства і крымінальная справа накіравана ў суд у адносінах да дваіх былых кіраўнікоў Полацкага аддзялення "Белпрамбудбанка", якія ў 1994—99 гадах незаконна выдалі прыватнаму прадпрымальніку крэдыты ў суме 60 тысяч долараў ЗША, якія не былі вернуты. Прадпрымальнік за аказаную паслугу "падарыў" ім аўтамашыну "Аўдзі-100" і больш як 2 тысячы долараў ЗША. Меру пакарання за ўчыненае былымі банкірамі вызначыць суд.

Аляксей ТАРАНАЎ, прэсцэнтр пракуратуры РБ

СПРОБА ЎКРАСЦІ ПА-БАБРУЙСКУ...

Адна жыхарка Бабруйска, прайшоўшы "універсітэты" ў краях не вельмі аддаленых, улічваючы набыты раней вопыт, рашылася правесці даволі буйную аферу. Знайшла сабе і "напарніцу" для ажыццяўлення крымінальнага праекта.

Абедзве жанчыны не толькі былі "не лыкам шытыя", але і выдзяляліся ў грамадскім жыцці знакамітага горада. Раней судзімая грамадзянка працавала дырэктарам арэндна-гандлёвага прадпрыемства "Хімбыт", а саўдзельніца, якая ўпершыню сутыкнулася з Фемідай, з'яўлялася галоўным бухгалтарам Бабруйскай аўташколы. Мабыць, нейкае дачыненне да грашовых спраў і справакавала жанчын на адчайны крок: яны аблюбавалі бабруйскае аддзяленне "Беларускага біржавага банка", дзе хутка і з'явіліся з паперамі на атрыманне крэдыту. Зразумела, аперацыя не была б аферай, калі б даныя, якія мелі значэнне для атрымання крэдыту ў суме 2 мільярдаў рублёў, не з'яўляліся фальшыўкай. Праўда план "дуэта" праваліўся. А ў жанчын па прыгавору суда цяпер досыць часу, каб правесці "работу над памылкамі".

Ігар ГРЫШЫН.

Хто мацнейшы. Фота В. БЫСАВА

ЗАСТРЭЛЕНЫ ПРЭЗІДЭНТ БФК

Трэцяга ліпеня дзесьці каля паўночы ў двары аднаго з дамоў па Партызанскаму праспекту ў Мінску быў знойдзены труп. Загінуўшым аказаўся прэзідэнт Беларускай Федэрацыі Каратэ Сяргей Волчак. Ён быў забіты з агнястрэльнай зброі. У яго цела трапілі чатыры кулі.

Па факту забойства пракуратурай Партызанскага раёна г. Мінска ўзбуджана крымінальная справа.

Вольга РАМАНЮК.

ЗАЦВЕРДЖАНЫ БЮДЖЭТ ПРАЖЫТАЧНАГА МІНІМУМУ Ў БЕЛАРУСІ

Прэм'ер-міністр Сяргей Лінг 2 жніўня падпісаў пастанову "Аб зацвярджэнні бюджэту пражытачнага мінімуму у сярэднім на душу насельніцтва і па асноўных сацыяльна-дэмаграфічных групах у цэнах чэрвеня 1999 года".

Цяпер у разліку на месяц ён будзе складаць у рублях у сярэднім на душу насельніцтва — 10718631, для працаздольнага насельніцтва — 11345737, для пенсіянераў — 8624146, для студэнтаў — 11129838, для дзяцей ва ўзросце ад 2 да 16 гадоў — 11349077, для дзяцей ва ўзросце да 3 гадоў — 8050147 рублёў.

НА БЕЛАРУСІ СЁЛЕТА ПАТАНУЛІ БОЛЬШ 1000 ЧАЛАВЕК

На рэках і вадаёмах рэспублікі сёлетні купальны сезон стаў самым "крывавым" у гісторыі Беларусі. Толькі за два летнія месяцы — чэрвень і ліпень — у краіне патанула 734 чалавекі, 97 з якіх — дзеці. Самым страшэнным быў для купальшчыкаў чэрвень — 542 загінуўшых, самыя "чорныя" дні — 12 і 13 чэрвеня. Тады за 2 дні патанулі 64 чалавекі.

Асноўныя прычыны гібелі — неасцярожнасць і грэбаванне правіламі бяспекі паводзінаў на вадзе. Усяго ж з пачатку года ў вадзе загінулі 1086 чалавек, з якіх 136 дзетак.

Сяргей КУРКАЧ.

ГІНУЦЬ СЯЛЯНЕ НА ПРАЦЫ

Паводле аператыўных даных Камітэта па інспекцыі працы, толькі за ліпень у аграпрамысловым комплексе краіны пры выкананні працоўных абавязкаў загінулі 18 і атрымалі цяжкія знявечанні 16 чалавек.

Адно параўнанне: за ліпень мінулага года на сваіх працоўных месцах цяжкія траўмы атрымалі 30 вяскоўцаў. Аднак загінулі менш — 10. Між тым, на думку галоўнага дзяржаўнага інспектара працы аддзела АПК Івана Мелянтовіча, большасць няшчасных здарэнняў можна было б прадухіліць. Бо амаль 60 працэнтаў ад агульнай колькасці выпадкаў вытворчага траўматызму маюць па сутнасці ўсяго тры прычыны — няспраўная тэхніка, адсутнасць практыкі навучання бяспечным прыёмам працы і допуск вадзіцеляў і трактарыстаў да работы без перадрэйсавай праверкі на ўжыванне спіртных напояў.

Сяргей ГРЫБ.

• ПАЛІТЫКА

"ЗА" И "ПРОТИВ"

(В конце июля граждане республики, которые не согласны с решением референдума 1996 года, продлившего полномочия Президента Лукашенко до 2001 года, приняли участие в акциях, организованных оппозиционными политиками в Минске и некоторых крупных городах Беларуси. В Минске участие в акции приняло, по разным данным, от 3 до 5 тысяч человек. Для многих людей А.Г.Лукашенко с 21 июля сменил свой социальный статус, став обычным гражданином Республики Беларусь. Мнения большинства белорусов по отношению к данной акции разделились...)

ВЛАСТЬ ОКАЗАЛАСЬ НА ВЫСОТЕ

"...Что может испытывать любой нормальный человек, глядя на клоунаду, устроенную оппозицией по поводу "окончания президентских полномочий Лукашенко?" Жалкое зрелище, разрекламированное на всю республику как "акция всеобщего неповиновения", собрало три тысячи "благодарных" зрителей, которые выкрикивали уже набившие оскомину лозунги, произносили "зачитанные до дыр" речи...

Я не в восторге от того, как мы живем сейчас, но, право же, если у белорусской оппозиции все свежие идеи выразились в разбрасывании навоза на ступенях здания Администрации Президента, то я отказываюсь от помощи таких "спасителей Отечества". Но больше всех насмешили "демократические лидеры". В итоге в очередной раз подтвердили, что никому, кроме себя, любимых, они не нужны.

Так что в данной ситуации если кто и оказался на высоте, так столь горячо нелюбимая оппозицией власть, которая отнеслась к акции именно так, как та того заслуживала: не обратила никакого внимания. К большому сожалению тех, кто так любит работать "на картинку" западных телекомпаний, показывающих злой белорусский ОМОН, попирающий права человека..."

А.СЕНЬКОВИЧ, Минск.

ВЛАСТЬ ОПЯТЬ ОПОЗОРИЛАСЬ

"То, что Лукашенко перестал быть президентом хотя бы для 100.000 белорусов, уже можно считать первой серьезной победой всех демократических сил республики. Конечно, кто-то может возразить, что на Октябрьской площади собралось всего-то 5 тысяч. но ни для кого не секрет, что значительная часть населения уже давно игнорирует большинство акций, проводимых нынешней оппозицией. Прежде всего потому, что среди нынешних оппозиционных режиму вождей нет никого, кто мог бы внушать хоть какое-то доверие. Как только такие люди появятся, на площадь выйдут все, кого нынешнее положение вещей в республике абсолютно не устраивает, а таких, благодаря "отеческой заботе" властей, становится все больше и больше.

Кстати, власть, несмотря на то, что собравшиеся на Октябрьской площади вели себя в высшей степени корректно, умудрилась проявить свою сущность и на этот раз. Видимо, для того, чтобы многочисленные наряды милиции, собранные в районе Октябрьской площади, не чувствовали себя неудовлетворенными, более 50 человек все-таки задержали. А чего стоит "наезды" на редактора газеты "Имя" Ирину Халип, на которую уже и уголовное дело завести умудрились...

Впрочем, этому можно найти объяснение — власти чувствуют, что почва уходит у них из-под ног. И хотя г-н Лукашенко остается фактическим руководителем государства, он понимает, что это положение отнюдь не вечно...".

С. РАДУШКО, Минск.

• ЭКАНОМІКА

ХОЦІМСКІ РАЁН У ПЕРШЫМ ПАЎГОДДЗІ

ПРАМЫСЛОВАСЦЬ

Вытворана прадукцыі (работ, паслуг) у дзеючых цэнах на 202618 мільёнаў рублёў. У супастаўных цэнах зніжэнне вытворчасці да ўзроўню мінулага года склала 2,8%.

У цэлым па раёну выпуск спажывецкіх тавараў знізіўся на 12,5%. У той жа час выпуск вытворчых тавараў узрос на 3,1%.

Сёлета вытворчасць цэльнамалочнай прадукцыі павялічылася на 44%, каўбасных вырабаў на 2,9%, кандытарскіх вырабаў на 30%, ільновалакна — на 54,3%.

РАСЛІНАВОДСТВА.

Па стану на 28 чэрвеня нарыхтавана 5562 тоны сена, насельніцтвам назапашана 1258 тон гэтага корму. Апрыходавана ў гаспадарках 12392 тоны сенажу.

ЖЫВЁЛАГАДОЎЛЯ.

Рэалізацыя жывёлы на мяса зменшылася на 484 цэнтнеры ці на 5%. Знізіліся на 15 г сярэднесутачныя прывагі БРЖ. Надоена малака на 10004 цэнтнеры (на 15%) менш. Сярэдні удой ад каровы паменшаў на 14,8%.

ЗАКУПКІ

Закупкі жывёлы і птушкі ва ўсіх катэгорыях гаспадарак сёлета склалі 528 тон супраць леташніх 706 т. Рэалізацыя жывёлы дзяржаве насельніцтвам склала 66 тон супраць 85 т. летась. Прададзена 4132 тоны малака — на 190 т. больш, чым летась. Насельніцтвам прададзена 663 тоны, што таксама больш леташняга.

КАПІТАЛЬНАЕ БУДАЎНІЦТВА.

Уведзена ў дзеянне на 76617 мільёнаў рублёў асноўных фондаў. Пры гэтым выкарыстана 106872 мільёны рублёў капітальных укладанняў, у тым ліку 88439 мільёнаў — на вытворчасць будаўніча-мантажных работ.

На будаўніцтва жылля калгасамі асвоена 34099 мільёнаў рублёў капіталаукладанняў, з іх 31687 мільёнаў — на будаўніча-мантажныя работы.

Індывідуальнымі забудоўшчыкамі пабудавана 15 дамоў агульнай жылоё плошчай 1334 квадратных метры.

ФІНАНСЫ.

Прадпрыемствамі і арганізацыямі, калгасамі і саўгасамі атрымана 3845 мільёнаў рублёў страт, а летась было прыбытку 5679 мільёнаў. Стратнымі сталі 12 суб'ектаў гаспадарання ці 36% ад іх агульнага ліку. Сума гэтых страт дасягнула 26930 мільёнаў рублёў.

Дэбіторская запазычанасць галінамі народнай гаспадаркі дасягнула 93490 мільёнаў руб., а крэдыторская —270576 млн.

ПЛАТНЫЯ ПАСЛУГІ.

Аказана насельніцтву платных паслуг на суму 16498,2 мільёна рублёў, гэта 78% леташняга у супастаўных цэнах. Паслуг бытавога характару насельніцтва атрымала на 3126,3 мільёна рублёў, што складае 58% да мінулагодняга.

ГАНДАЛЬ.

Рознічны тавараабарот, уключаючы грамадскае харчаванне, дасягнуў 344668 мільёнаў рублёў — 84,2% да узроўню мінулага года.

Прадпрыемствамі грамадскага харчавання рэалізавана прадукцыі на 29642 мільёны рублёў — 101,8% да мінугодняга узроўню.

Ад рэалізацыі алкагольных напояў выручана па раёну 63499 мільёнаў рублёў — у 3,2 раза больш леташняга.

На долю харчовых тавараў прыходзіцца 71% тавараабароту.

ПРАЦА.

Фонд зарплаты па раёну склаў 229504 мільёны рублёў. На аплату працы калгаснікаў прыходзіцца 24% яго, рабочых і служачых 79%.

Сярэднемесячны заробак па раёну склаў 6694 тысячы рубля. Ва ўсіх калгасах і саўгасах сярэднямесячныя заробкі ніжэй сярэднераённых. Па стану на 30 чэрвеня не было выплачана заробкаў 20846 мільёнаў рублёў. За май усе гаспадаркі мелі запазычанасць па заробках.

НАСЕЛЬНІЦТВА.

У раёне нарадзілася 69, памёрла 150 чалавек. Летась было адпаведна 85 і 133 чалавекі. У раён прыехалі 82 чалавекі, прычым у Хоцімск — 48 новых жыхароў, у вёскі — 34. Выехалі з раёна 73 чалавекі, у тым ліку з Хоцімска — 43, з вёсак — 30.

ПРЫВАТЫЗАЦЫЯ.

Грамадзянамі раёна у чэрвені прыватызавана 67 кватэр у дамах дзяржаўнага і грамадскага жыллёвага фонду, агульнай плошчай 3742 квадратных метры, супраць 20 кватэр у чэрвені 1998 года.

А усяго з моманту уводзення у дзеянне Закона аб прыватызацыі ва уласнасць грамадзян перайшло 1704 кватэры агульнай плошчай 105 тысяч квадратных метраў.

Ацэначны кошт прыватызаваных кватэр у чэрвені гэтага года склаў 356 млн. 219 тыс. рублёў.

Мікалай ТАРАСАЎ, начальнік раённага аддзела статыстыкі.

ЯК РАСІЯ І ГЕРМАНІЯ ДЗЯЛІЛІ БЕЛАРУСЬ

У сённяшняй гамонцы пра аб'яднанне з Расіяй, аб тым, якую нібыта вялікую карысць гэта прынясе Беларусі, "інтэгратары" чамусьці сарамліва замоўчваюць галоўнае, што мы ўсе, будучыня нашых дзяцей і ўнукаў, наша краіна ў чарговы раз сталі разменнай картай у гульні Масквы з Захадам.

У гісторыі Беларусі толькі на працягу XX стагоддзя адбылося дзевяць падзелаў ва ўгоду расійскай палітычнай каньюнктуры. Восем з іх правялі бальшавікі-камуністы з Масквы і адзін — фашысты з Берліна.

1. Першая знявага адбылася 23 лютага 1918 года. Вось як гэта было.

Першы падзел Беларусі адбыўся ў выніку змовы Расійскага ленінскага ўраду (які імкнуўся ўсімі сродкамі ўтрымацца пры ўладзе) з германскім імперыялізмам. Прынятыя ў Петраградзе ў ноч з 23 на 24 лютага 1918 года нямецкія ўмовы мірнага дагавору, якія былі афіцыйна падпісаны ў Брэсце 3 сакавіка таго ж году і напярэдадні падзеі (разгон бальшавікамі і Усебеларускага з'езда) паказалі хлусьлівасць лозунгу аб праве нацый на самавызначэнне.

У выніку гэтага дагавору ад Беларусі былі адрэзаны землі на захад ад Друі — Пастаў — Ружанаў. Вільня, Ліда, Пружаны, Камянец і іншыя былі аддадзены Германіі. Варта звярнуць увагу дасціпнага чытача на дату 23 лютага 1918 года, якая праз дзесяцігоддзе стала сьвяткавацца як дзень Чырвонай Арміі, быццам бы ў гонар перамогі рабочых атрадаў над кайзераўцамі над Нарвай і Псковам. На самой справе, на той час аніякіх баёў не было: у гэтую ноч Ленін мітусьліва лётаў па кабінеце ў Смольным, чакаючы звестак ад кур'ера, якога накіраваў з пісьмовым пацьвярджэннем згоды аб прыняцці ўсіх нямецкіх умоваў міру, толькі б яны прыпынілі свой наступ на Петраград. Кур'ер праз лінію фронту быў пасланы таму, што германскае камандаванне наадрэз адмовілася прымаць бальшавіцкія тэлеграмы і запатрабавала афіцыйных адпаведных дакументаў. За гэтую лютаўскую ноч шпаркі на нагу кур'ер пабываў за лініяй фронту і выканаў даручэнне Леніна. Вось пры якіх абставінах быў спынены нямецкі наступ. Менавіта так выглядае гісторыя гэтага сьвята.

Такім чынам 23 лютага ўвайшло ў гісторыю Беларусі як пачатак серыі здрад Расіі ў адносінах да Беларусі, у выніку якіх "абкрамсалі" нашы землі з усіх бакоў і параздавалі ўсім суседзям.

Наступныя "перадачы" беларускіх зямель яскрава адлюстравалі тыя ж тэндэнцыі знявагі нацыянальных правоў і інтарэсаў нашага народу. У часы савецка-польскай вайны адбылося некалькі перадзелаў тэрыторыі Беларусі. Створаная па загаду Масквы альтэрнатыўная Беларускай Народнай Рэспубліцы БССР, ужо 7 студзеня была зменшана амаль на палову, калі ў аднабаковым парадку Віцебская, Магалёўская і Смаленская губерні былі аб'яўлены часткамі РСФСР, а рэшта БССР фактычна была скасавана шляхам стварэння ЛітБела. Варта адзначыць, што ва ўрадзе так званай Літоўска-Беларускай рэспублікі не было ніводнага беларуса.

2. Як "сэрца" Заходняй Беларусі —Вільня аказалася літоўскім горадам?

Трэці і чацьвёрты падзелы адбыліся летам 1920 года, калі Маскоўскі ўрад, імкнучыся прыцягнуць на свой бок маладыя Латвію і Літву, правільней — Летуву (Жмудзь), шчодра надаваў ім беларускія землі. Латвіі — часткі Віцебскай губерні (Дзьвінскі, Рэжыцкі, Люцынскі —сучасныя Даўгаўпілс, Рэзекне і Лузда — паветы). Летуве — разам з Віленшчынай, Гродзеншчыну, Браслаўшчыну і іншыя тэрыторыі поўначы Беларусі, амаль да Маладзечна. Апошні падзел не быў здзейснены цалкам, па незалежных ад Расійскага і Летувіскага бакоў прычынах, але рэцыдывы гэтага дагавору мы маем і сёння, калі ў пэўных сітуацыях нашы паўночныя суседзі апелююць да гэтага дагавору. Так, некалькі гадоў таму ў Вільні была выдадзена геаграфічная карта, на якой паказаны межы адпаведна з гэтым дагаворам. Увогуле, на іхнюю думку, уся тэрыторыя "ідэальнай" Летувы ўключае ў сябе землі ад Браслава да Маладзечна і Баранавічаў, разам з Брэстам і Беластокам.

Пяты падзел быў здзейснены ў выніку Расійска-Польскага дагавору, які быў заключаны ў Рызе ў 1921 годзе. Адпаведна Масква перадала Варшаве заходнія землі Беларусі і дзяржаўная мяжа пралягла ў 40 км ад Мінска — першы пагранічны пункт —Негарэлае.

Увогуле гэты дагавор прывёў да фактычнага існавання БССР на плошчы крыху большай, чым 52 тысячы вёрст з насельніцтвам ад 1,3 да 1,6 млн. чалавек (нагадаем, што па Карскаму, беларусаў было 8 мільёнаў, паводле бальшавіцкіх адвозваў канца 1918 —пачатку 1919 гадоў — 12 мільёнаў, паводле іншых крыніцаў — 15 мільёнаў чалавек).

Такая дыспрапорцыя і актыўная антырасійская пазіцыя шэрагу беларускіх нацыянальна-вызваленчых арганізацый у Заходняй Беларусі вымусіла маскоўскія ўлады да пэўных крокаў, што прывяло да "узбуйнення" Беларусі ў 1924, 1926 гадах. У сувязі з гэтым варта падкрэсліць, што былі вернуты толькі некаторыя часткі былых Віцебскай і Магілёўскай губерніяў. "Па-за кадрам" засталіся Вяліжскі, Невельскі, Себежскі паветы, заходнія паветы Смаленскай губерні, разам з гарадам, і шэраг іншых, якія ўваходзілі ў БССР адпаведна з пастановай ад 31 сьнежня 1918 года — 1 студзеня 1919 года.

Падзеі 1939 года прывялі да ўз'яднання Заходняй Беларусі з БССР, але ў гэты ж час адбыўся *шосты падзел*, калі ў адпаведнасці з Маскоўска-Ковенскім дагаворам ад 7 кастрычніка 1939 года "сэрца Заходняе Беларусі" — Вільня —разам з Віленшчынай былі перададзены Летувіскай Рэспубліцы. Такім чынам, дзякуючы пакту Молатава-Рыбентропа Летува хоць і трапіла ў агульна-савецкі кацёл, але выскачыла адтуль з салідным "прываркам" у выглядзе Вільні і не толькі...

Сёмы падзел быў зроблены ў 1940 годзе, калі па загаду з Масквы ад Беларусі былі забраны на карысць Літвы Свянцяны, Салечнікі і Друскенікі (апошняя ўвогуле ніколі адміністрацыйна не ўваходзілі ў склад Віленшчыны, а спрадвеку знаходзіліся ў Гродзенскім павеце). Зараз гэтыя населеныя пункты называюцца Швянчоніс, Шальчынінкай і Друскенінкай.

Восьмы падзел адбыўся ў 1941—1944 гадах, калі нямецкі акупацыйны ўрад фактычна пацвердзіў перадачу шэрагу паўночных земляў Беларусі Літве.

3.Беласток, Гадуцішкіе... Што далей?

Дзевяты падзел адбыўся ў 1944—1950 гг., калі на карысць Польшчы Маскавой былі перададзены заходнія землі Беларусі — Беласточчына, а таксама шэраг тэрыторый Гродзенскай вобласці.

Такім чынам, толькі за перыяд з 1918 па 1950 гг. маскоўскі ўрад восем разоў здраджваў нашым нацыянальным інтарэсам, наносіў надзвычайную шкоду Беларусі.

Факты, якія я прывёў, сведчаць аб тым, як "улічваліся" сталіцай імперыі нашы нацыянальныя інтарэсы і дзеля чаго мы ім патрэбныя. Як рэцыдыў гэтых падзеяў можна нагадаць і тое, як у новыя часы Маскоўскае чыгуначнае ведамства далучылі да складу Прыбалтыйскай чыгункі станцыю Гадуцішкі, што прывяло да таго, што ад Беларусі зноў адшчыпнулі кавалак зямлі.

Аб усіх гэтых фактах афіцыйная прапаганда сціпла маўчыць. І вядома чаму: як гэта можна падвесці вялікага суседа! Праводзіцца палітыка забесьпячэння інтарэсаў Масквы, а зусім не нашых.

Што тычыцца славянскага братэрства, дык у нас сярод братоў не толькі рускія, але і украінцы, і палякі, і чэхі, і славакі, і сербы, і харваты, і балгары... Пры гэтым варта памятаць, што з Расіяй мы "пабраталіся" канчаткова толькі дзвесце год таму (1795 г.). Да гэтага мы жылі ў іншай краіне, разам з украінцамі і палякамі, паміж іншым звыш чатырох сотняў гадоў афіцыйна (з 1385 года). У Расійскую імперыю мы трапілі праз увод ёю сваіх войскаў на нашу зямлю (скажыце, што гэта за брат, калі прыходзіць да брата са зброяй?).

Дык як можна аб'ядноўвацца з тым, хто на працягу 80 гадоў падвёў цябе восем разоў?

А каб ідэалагічныя цэнзары не папракнулі мяне ў тым, што я быццам бы заклікаю да перагляду межаў з суседнімі дзяржавамі і тым самым хачу распаліць міждзяржаўны канфлікт, тройчы падкрэслю: ёсць Хельсінскае пагадненьне, і мы, беларусы, цьвёрда прытрымліваемся яго. Але ж і гісторыю хочам ведаць такой, якой яна была на самой справе. З тым, каб сёння, вяртаючыся да яе, рабіць правільныя вывады.

Анатоль ЦІТОЎ.

Программа телевидения

ПОНЕДЕЛЬНИК, 16 августа

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.00 Новости.
8.15 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 "Сегодня с вами..."
9.50 Здоровье.
10.15 "Сказка о Рыбке".
11.10 Новые имена.
11.20 "Верность любви".
12.05 Теленавигатор.
12.25 Музыка без границ.
13.15 Док.фильм .
13.45 Худ. фильм "На исходе лета".
15.15 "Девочка и океан".
15.40 Симфония N2.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.15 "А музыка звучит..."
17.50 Телеочерк.
18.10 "Верность любви".
18.50 Новые имена.
19.15 Политические диалоги.
19.40 Спорт.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.25 "Понедельник с "Христофором".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Худ.фильм "Душечка".
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Белорусский хит-парад.
23.30 Третий тайм.
0.10 Крок.

ОРТ

14.00, 17.00, 23.15 Новости.
14.15 "Гарри — снежный человек".
14.40 Мультсеанс.
14.55 Звездный час.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви".
17.15 "Ералаш".
17.40 Программа "Мы".
18.20 Здесь и сейчас.
18.40 Худ. фильм "Молодая Екатерина". 1-я серия.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.40 Однако.
20.50 "Горец - IV".
21.50 Взгляд.
22.35 Хоккей. Кубок "Спартака".

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.10 "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 "Лето нашей тайны ".
18.00 Дежурная часть.
18.30 Почта РТР.
19.40 Подробности.
19.55 Комедия "Девушка с гитарой".
21.40 Акуна матата.
22.45 Дежурная часть.
23.30 Автомотоспорт.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры .
7.25 "Вероника возвращается". Худ. фильм.
8.45 "Книжный кладезь".
8.55 "Секретный агент". Худ. фильм. Режиссер А.Хичкок.
10.25 "Мировая деревня".
11.10 "Время,портреты,судьбы". В.Даль.
11.40 После новостей....
12.00 Андрей Житинкин. Скандальный режиссер.
13.45 "Консилиум".
14.10 "Пушкинская тропа".
14.30 "Страна Фестивалия".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 Мультфильмы.
16.05 "Молитва". Док. фильм.
16.35 "15-й подъезд".
17.00 "Мир авиации".
17.40 , 20.10 "Горе от ума".
19.00 Мультфильм.
19.10 Чудо-сказка.
19.50 После новостей....
21.50 "Все, что смогу, спою..." Андрей Миронов.
22.45 "Pro memoria".

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
7.35 Я — телохранитель.
8.10 "Она написала убийство".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.20 "Чистосердечное признание".
9.45 Своя игра.
10.15 Мультфильм "Шарман, шарман!"
10.25 Дог-шоу "Я и моя собака".
11.30 А. Кторов и И. Ильинский в фильме "Праздник святого Йоргена".
13.35 Добро пожаловать!
14.20 Сегоднячко.
15.30 "Захватчики".
16.25 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.45 Пунктир.
14.15 Телелоцман.
14.35 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Солдат удачи, ЛТД": спецназ".
18.20 Мультфильмы.
18.40 Бобруйский вариант.
19.00 Тяжелый день.
19.30 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Не было печали". Худ. фильм.
22.45 День области.
22.55 "Бульвар". Крим. драма.

ВТОРНИК, 17 августа

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.00 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 "Синяя Свита". Сказка.
10.15 "Академия наук".
10.30 "Сегодня с вами..."
11.10 Новые имена.
11.20 "Верность любви".
12.05 Третий тайм.
12.35 "А музыка звучит..."
13.15 "Скрипка любви". Телеспектакль.
13.35 "Универсиада-99".
14.15 Туробъектив.
14.35 Бездельник.
15.15 "Девочка и океан".
15.40 Мультфильмы.
16.25 Телеочерк.
17.15 Уроки Н.Новожиловой.
17.40 Гости в дом.
18.10 "Верность любви".
18.50 Новые имена.
19.15 Прямая линия.
19.55 Спорт.
20.15 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Худ.фильм "Хроника ночи".
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Белорусский хит-парад.
23.30 "Джаз в ночи".

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.10 Новости.
8.15 "Во имя любви".
10.15 Домашняя библиотека.
10.25 Смехопанорама.
13.30 Программа "Вместе".
14.15 "Гарри — снежный человек".
14.40 Мультсеанс.
14.45 Счастливый случай.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви".
17.15 "Каламбур".
17.40 Тема.
18.20 Здесь и сейчас.
18.40 "Молодая Екатерина".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.40 Однако.
20.50 Худ. фильм "Ко мне, Мухтар!"
22.25 Поет Т. Овсиенко.
23.25 "Пятница,13-е".

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.00 Короткометражные худ. фильмы.
10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 "Лето нашей тайны".
17.55 "Окно в Европу-99".
18.25 Любовь с первого взгляда.
19.40 Подробности.
19.55 Д. Бернхард в боевике "Один против Якудзы".
21.40 Урмас Отт с...
22.45 Дежурная часть.
23.30 Мастер-ралли-99.
0.00 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 "Разбитая чашка от Кузнецова".
8.10 А.С.Пушкин. "Медный всадник".
9.00 "Седьмая пуля". Худ. фильм.
10.20 "Какой молодец этот Зощенко."
11.00 "Мир авиации".
11.40 После новостей....
12.00 "Вместо экзамена".
12.30 "Под сенью дружных муз".
12.50 "Российский курьер".
13.45 Памяти Веры Марецкой.
14.25 "История русской усадьбы". "Грот в Кускове".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 Мультфильмы.
16.00 Док. фильм.
16.20 "Дом актера". Часть 1-я.
16.45 А.С. Пушкин. "Скупой рыцарь".
17.15 "Ортодокс".
17.40 "Ноу-хау".
17.50 "Мой тяжкий крест".
18.45 Вечер В. Гаврилина.
19.15 Чудо-сказка.
19.50 После новостей....
20.10 Док. фильм.
20.15 Музыкальный экспромт.
21.15 "Седьмая пуля". Худ. фильм.
22.35 "Театр моей памяти".

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
7.35 Я — телохранитель.
8.10 "Солдаты удачи".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.20 Детектив "Противостояние". 4-я серия.
10.30 Домашний театр.
10.45 Мультфильм.
11.30 М. Яншин и Э. Гарин в фильме "Поручик Киже".
13.30 "Доктор Куин, женщина-врач".
14.20 Сегоднячко.
15.30 "Захватчики".
16.25 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.35 Тяжелый день.
14.00 Бобруйский вариант.
14.20 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Солдат удачи, ЛТД: спецназ".Телесериал.
18.15 Катастрофы.
18.40 "Мода от "Том Клайм" в Могилеве".
19.00 Служба ваших забот.В студии генеральный директор ПО "Могилевнефтепродукт" А.Чечора.
19.35 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Трын-трава". Комедия.
23.05 День области.
23.15 "Мораль Рут Хальбфас". Драма.

СРЕДА, 18 августа

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 19.45, 0.15 Новости.
8.00 "Алло, "Событие".
8.40 Потребительская корзина.
9.10 "Иванко и царь Поганин". Худ. фильм.
10.30 "Я рисую".
10.45 Мультфильм.
11.10 Новые имена.
11.20 "Верность любви".
12.05 Компьютерный полигон.
12.25 "Зорная ростань".
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу "Карамболь".
15.15 "Девочка и океан".
15.40 Мультфильмы.
16.20 "Дзе - Я?" Памяти режиссера Николая Трухана.
17.10 "А музыка звучит..."
17.35 "Судьба моя и надежда".
18.05 "Верность любви".
18.45 Новые имена.
18.55 Футбол. Товарищеская встреча. Сборная Беларуси — сборная России.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Худ.фильм "Осенняя дорога к маме".
22.40 Футбол. Чемпионат Европы среди молодежи.
23.35 Королевская охота.
0.05 Криминальная хроника.
0.10 Белорусский хит-парад.
0.25 Темная комната.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Новости.
8.15 "Во имя любви".
9.15 Джентльмен-шоу.
9.40 Домашняя библиотека.
9.50 "Звездные воины".
10.40 Мультсеанс.
13.30 Программа "Вместе".
14.15 "Гарри — снежный человек".
14.45 Классная компания.
15.00 Зов джунглей.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви".
17.15 Лучшие из лучших.
17.35 Человек и закон.
18.15 Здесь и сейчас.
18.35 "Молодая Екатерина".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.40 Однако.
20.50 Хит сезона. Мелодрама "Честная куртизанка".
22.50 "Собрание заблуждений".
23.35 Сериал "Пятница, 13-е".

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.10 "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 23.35 Вести.
15.30 "Позвоните Кузе!"
16.30 "Башня".
17.00 "Лето нашей тайны".
17.55 "Москва — Улан-Батор. Что впереди?" Док. фильм.
18.25 "Аншлаг" представляет.
19.40 Подробности.
19.55 Худ. фильм "Свой среди чужих, чужой среди своих".
21.45 Концерт-акция.
23.20 Дежурная часть.
0.05 Автошоу.
0.35 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

9.05 "Триптих". Худ. фильм.
10.20 Э.Григ. Соната №3 для скрипки и фортепиано до минор.
10.35 "И представление продолжается..." Док. фильм.
11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
11.40 После новостей....
12.05, 13.45 Опера И.Стравинского "Похождения повесы".
14.35 "Родники Поволжья".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 Мультфильмы.
16.00 "Конек-Горбунок". Док. фильм.
16.10 "Осенние портреты". Р. Добужинский.
16.36 Анонсы.
16.40 "Играет Максим Федотов."
17.00 "Боярский двор".
17.40 "Фантазии из балета "Вечерок".Русский камерный балет "Москва".
18.00 И.Бунин. "О любви".
18.20 "Богема". Ли Страсберг.
19.15 Чудо-сказка.
19.50 После новостей....
20.10 "Смерть порнокоролевы". Док. фильм.
21.05 Сцены из оперы Римского-Корсакова "Садко".
21.15 "Триптих". Худ. фильм.
22.30 "Из концертного зала".

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
7.35 Я — телохранитель.
8.10 "Солдаты удачи".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.20 Детектив "Противостояние". 5-я серия.
10.30 Мультфильм.
11.30 Б. Дмоховский в фильме "Зигмунд Колосовский".
12.50 Мультфильм "Обида".
13.30 Ш. Рэмплинг в фильме "Последний праздник" (Франция — Германия).
15.30 "Захватчики".
16.25 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.25 Служба ваших забот. В студии генеральный директор ПО "Могилевнефтепродукт" А.Чечора.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Мужской клуб."Если б я был султан..."
18.20 ДАО.
18.40 Ток-шоу "Лестница".
19.20 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Черный ястреб".Боевик.
23.00 День области.
23.10 Спорт планеты.

ЧЕТВЕРГ, 19 августа

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.35 Новости.
8.15 Док.фильм.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 Королевская охота.
9.45 "Вас вызывает Спортландия".
10.35 Мультфильм.
11.10 Новые имена.
11.20 "Верность любви".
12.00 "Беларусь в зеркале мемуаров".
12.20 Док. фильм.
12.35 "А музыка звучит..."
13.15 Худ.фильм "Маленькое одолжение".
14.35 Телеочерк.
15.10 "Девочка и океан".
15.35 Мультфильмы.
16.00 Телеочерк.
16.30 Гости в дом.
17.10 Слово Митрополита Филарета на праздник Преображения Господня.
17.20 Телеочерк.
17.45 Усадьба.
18.10 "Верность любви".
18.50 Новые имена.
19.15 Политические диалоги.
19.40 Спорт.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
21.55 Телебарометр.
22.15 "Средиземное море". Худ.фильм.
23.55 Криминальная хроника.
0.00 Белорусский хит-парад.
0.05 Крок.
0.45 Акколада.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.00 Новости.
8.15 "Во имя любви".
9.15 "Каламбур".
9.50 Домашняя библиотека.
10.00 "Звездные воины".
10.50 Мультсеанс.
13.30 Программа "Вместе".
14.15 "Гарри — снежный человек".
14.45 Возможно всё!
15.00 Улица Сезам.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви".
17.15 Маски-шоу.
17.45 Здесь и сейчас.
18.10 Худ. фильм "Телохранитель".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.40 Однако.
20.50 Худ. фильм "Золото партии".
22.30 Программа "Тихий дом".
23.15 Сериал "Пятница, 13-е".

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.10 "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 "Лето нашей тайны".
17.55 Диалоги о рыбалке.
18.25 Сам себе режиссер.
19.40 Подробности.
19.55 "Два рояля".
20.45 Агата Кристи. Пуаро.
21.50 "Слушается дело".
22.45 Дежурная часть.
23.30 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 "Ноу-хау".
7.40 Док. фильм.
8.30 "Русское искусство.Резьба и роспись по дереву".
9.00 "Я тебя помню". Худ. фильм.
10.25 "Симфонические танцы".
11.00 "Театр моей памяти".
11.40 После новостей....
12.00 "Живое дерево ремесел".
12.10 "Поэзия и правда жизни". С.Дягилев.
12.35 "Огненное письмо".
13.45 "Летние каникулы Антона Чехова".
14.40 "Над готикой крыш".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 Мультфильмы.
16.00 "Давай". Док. фильм.
16.10 "Семь сердец ношу по свету".
16.50 "Российский курьер".
17.40 Памяти Р. Рождественского.
18.00 "Кумиры".
18.30 "Парафраза" — фантазии на темы опер.
19.00 "Власть факта".
19.15 Чудо-сказка.
19.50 После новостей....
20.10 "Бургундия".Док. фильм.
21.04 Анонсы.
21.05 "Я тебя помню". Худ. фильм.
22.35 "Джазофрения".

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
7.35 Я — телохранитель.
8.10 "Солдаты удачи".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.20 Детектив "Ошибка резидента. 1-я серия.
10.35 Мультфильм "Крокодил Гена".
11.30 Е. Максимова в фильме-балете "Анюта".
13.30 "Доктор Куин, женщина-врач".
14.20 Сегоднячко.
15.30 "Захватчики".
16.25 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.15 Ток-шоу "Лестница".
13.55 ДАО.
14.15 "Мода от "Том Клайм" в Могилеве".

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Ток-шоу "Я сама".
18.25 Из жизни женщин.
18.50 Мультфильм.
19.00 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Человек ниоткуда". Комедия.
22.55 День области.
23.05 "Тарантелла". Драма.

ПЯТНИЦА, 20 августа

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00,18.45, 19.00, 0.30 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Телебарометр.
9.25 "Навстречу".
9.55 Телебом. "На любой вкус".
10.10 Уроки Н.Новожиловой.
10.35 Усадьба.
11.10 Новые имена.
11.20 Короткометражные худ. фильмы для детей.
12.00 Сделано в Беларуси.
12.15 Четвертое измерение.
12.40 Док.фильм.
13.10 Худ.фильм "Любочка".
14.25 "Механика-99".
15.15 "Девочка и океан".
15.40 Окружающая среда.
16.05 Регион.
16.30 "Риск-версия". Телеигра.
17.10 "А музыка звучит..."
17.30 Наш край.
17.50 Новые имена.
17.55 Футбол. Чемпионат Республики Беларусь.
19.55 "Сегодня с вами..."
20.20 Спорт.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Ночь юмора на "Славянском базаре в Витебске-99".
0.20 Криминальная хроника.
0.25 Белорусский хит-парад.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.10 Новости.
8.15 "Во имя любви".
9.15 Маски-шоу.
9.40 Смак.
10.00 "Звездные воины".
10.50 Мультсеанс.
13.30 Программа "Вместе".
14.15 "Гарри — снежный человек".
14.40 Худ. фильм "Сломанная подкова".
16.00 "Во имя любви".
17.15 Джентльмен-шоу.
17.45 "Женские истории".
18.15 Док. детектив.
18.45 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Детектив "Коломбо теряет терпение".
22.10 Приглашает Концертная студия "Останкино". Вия Артмане.
23.25 Боевик "Операция "Лазер".

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.10 "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 22.25 Вести.
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 "Лето нашей тайны".
17.55 "Устами младенца".
18.25 "Городок".
19.40 Подробности.
19.55 Комедия "Вход и выход".
21.35 Подиум д'арт.
22.10 Дежурная часть.
22.55 Шерон Стоун в триллере "Там, где скрыта тайна".
0.25 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.05 Новости культуры.
7.25 "Бургундия".Док. фильм.
8.20 "Консилиум".
8.45 "Поклонникам Терпсихоры".
9.00 "Только для сумасшедших". Худ. фильм.
10.30 Романсы на стихи А.К.Толстого.
10.50 "Российский курьер".
11.40 После новостей...
12.00 "Поэзия и правда жизни". С.Дягилев.
12.30,13.45 А.С.Пушкин. "Пир во время чумы". Спектакль.
14.40 Э.Григ "Норвежские танцы".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 Мультфильмы.
16.00 "Иконописец Андрей Запруднов".
16.15 Док. фильм.
16.30 "Страна Фестивалия".
17.00 "Очевидное — невероятное".
17.40 "Живопись Владимира Мухина".
17.55 "Царская ложа". С. Захарова.
18.40, 20.10 "Избранное-2000"
19.15 Чудо-сказка.
19.50 После новостей...
21.05 "Только для сумасшедших". Худ. фильм.
22.35 "Кто там..."

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
7.35 Я — телохранитель.
8.10 "Солдаты удачи".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.20 "Ошибка резидента". 2-я серия.
10.35 Мультфильм "Чебурашка".
11.30 "Цыган".
13.30 "Доктор Куин, женщина-врач".
14.20 Сегоднячко.
15.30 "Захватчики".
16.25 Впрок.
16.55 Футбольный клуб.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Очевидец".Док.сериал.
18.05 "Досье детектива Дубровского".
19.00 Мультфильмы.
19.20 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 Пунктир.
21.00 Астро-дайджест.
21.10 Праздник в вашем доме.
21.45 "Тысяча чудес Вселенной". Фантастика.
23.05 День области.
23.10 "Разводящий". Боевик.

СУББОТА, 21 августа

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Континент.
8.15 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.00,15.00 Новости.
9.10 Мультфильмы.
10.00 Родное слово.
10.30 "Сегодня с вами..."
10.55 Здоровье. Тележурнал.
11.20 Око.
11.45 "Все нормально, мама!"
12.20 Спорт.
12.40 Усадьба.
13.00 Новые имена.
13.15 "Династия-2. Семья Кольби".
14.00 Сущность.
14.25 Олимп.
15.15 Уроки Н.Новожиловой.
15.40 Познай себя.
16.00 Бон тон.
16.30 "Это моя работа".
17.05 "Султан Бруней". Спектакль.
19.10 Земляки.
20.00 Новые имена.
20.05 Бездельник.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Кинокомедия "Родственники".
23.30 Белорусский хит-парад.
23.45 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00 Вия Артмане в фильме "Эдгар и Кристина".
8.25 Слово пастыря.
8.45 Домашняя библиотека.
9.00, 14.00, 16.50, 22.35 Новости.
9.15 Программа "100%".
9.45 Утренняя почта.
10.20 Здоровье.
10.50 Смак.
11.10 Возвращение Третьяковки. История одного шедевра.
11.35 Возможно всё!
11.55 Детектив "Я, следователь..."
13.25 "Цивилизация".
14.15 В мире животных.
14.55 Как это было.
15.35 Футбол. Чемпионат России. "Динамо" — "Локомотив".
18.00 "Ералаш".
18.25 Жан Маре в приключенческом фильме "Капитан".
20.00 Время.
20.50 "Секретные материалы".
22.50 Худ. фильм "Гамлет".

"РОССИЯ"

7.00 Мультфильм.
7.20 "Беляночка и розочка".
8.30 Мультфильмы.
9.00 Доброе утро, страна.
9.35 Сам себе режиссер.
10.05 "Сто к одному".
10.50 Любовь с первого взгляда.
11.15 Золотой ключ.
11.30 Хорошие новости.
11.45 Мультфильмы.
12.00 Папа, мама, я — спортивная семья.
13.00, 19.00 Вести.
13.30 "Случай в пекарне". Короткометражный худ. фильм.
13.45 "2001". Худ. фильм.
16.00 Русский бой.
17.00 Моя семья.
18.00 Старая квартира.
19.30 Досье. "Русский Стелс".
20.00 Худ.фильм "Любить по-русски".
21.45 Чемпионат мира по легкой атлетике.
23.15 Горячая десятка.

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Читая Библию".
9.20 "Мировая деревня".
9.50 "Белый пароход". Худ. фильм.
11.30 Док. фильм.
12.30 "Аистенок".
13.00 "Рассказы старого сплетника".
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 "Нашествие". Худ. фильм.
15.20 "Прерванный полет".
15.45 Док. фильм.
16.15 "Книжный кладезь".
16.30, 17.35 "Гамбринус". Спектакль.
17.30 Новости.
18.50 "Поет Тина Тернер".
19.15 Чудо-сказка.
19.30 Док. фильм.
20.20 "Блеф-клуб".
21.08 "Никто не хотел умирать". Худ. фильм.
22.25 Видеопоэзия. И.Анненский.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 Детектив "Судьба резидента". 1-я серия.
8.40 "Фитиль".
9.15 "Чистосердечное признание".
9.40 Своя игра.
10.05 Мир приключений и фантастики. "Конан".
11.20 Впрок.
11.40 Добро пожаловать!
12.20 Мультфильм "Однажды утром".
12.30 Памяти Ю. Никулина. И. Гулая, Л. Куравлев и В. Шукшин в фильме "Когда деревья были большими".
14.10 Суд идет.
15.30 "Она написала убийство".
16.30 "Антропология".
17.20 Дог-шоу "Я и моя собака".

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Дом собаки".Телесериал.
18.00 "Приключения Рекса" и "Персей". Мультфильмы.
18.40 С любовью.
20.20 Телемагазин.
20.30 "1492 год. Завоевания рая". Худ. фильм.
23.00 Астро-дайджест.
23.10 Телелоцман.
23.30 Диск-канал.
0.00 "Адская месть". Ужасы.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 22 августа

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "Добрый дивный день".
8.30 Мультфильм.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 "Железная принцесса". Худ. фильм для детей.
10.15 Мультиклуб.
10.45 Туробъектив.
11.10 "Все нормально, мама!"
11.45 Белорусский дом.
12.15 Спорт.
12.35 Сделано в Беларуси.
12.50 Дом кино.
13.15 Новые имена.
13.25 "Династия-2. Семья Кольби".
14.10 Сельчане.
14.35 Док.фильм.
15.15 "На волне взаимопонимания".
15.45 Телеочерк.
16.00 "Мисс Гомель-99".
16.45 "Безумный день инженера Баркасова". Худ.фильм.
18.50 Новые имена.
18.55 Теленавигатор.
19.15 Стадион.
19.40 Колыбельная.
20.00 Резонанс.
20.50 "Карамболь".
21.25Худ.фильм "Простая формальность".
23.15 "Смехоассорти".
23.45 Премьера песни.
23.55 Авто-парк.
0.05 Бархатный сезон.

ОРТ

7.00 Мультсеанс.
7.10 Худ. фильм "Случайные пассажиры".
8.30 "Утиные истории".
9.00, 14.00 Новости.
9.15 "Непутевые заметки".
9.35 Пока все дома.
10.10 Утренняя звезда.
11.00 Армейский магазин.
11.30 Играй, гармонь любимая!
12.00 Крестьянские ведомости.
12.30 "Все путешествия команды Кусто".
13.25 Смехопанорама.
14.15 "Дисней-клуб": "Чип и Дейл", "Аладдин".
15.15 Хоккей. Кубок "Спартака". Финал.
17.55 "Ералаш".
18.10 Комедия "Все будет хорошо!"
20.00 Время.
20.35 Комедия "Банзай".
22.25 "Абажур".
22.55 Сериал "Майк Хаммер: возвращение Майка Хаммера".

"РОССИЯ"

7.00 Мультфильмы.
7.30 Служу Отечеству!
8.00 Сельские вести.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.30 "Аншлаг" представляет.
10.00 "Городок".
10.30 "Устами младенца".
11.00 Русское лото.
11.40 Мир книг.
12.00 "Страсть и рай".
13.00 Вести.
13.30 Мультфильмы.
14.10 "На здоровье!" Ток-шоу.
15.10 "Закон и порядок".
16.05 Диалоги о животных.
17.00 Музыкальная комедия "Кубанские казаки".
19.00 Зеркало.
19.55 Комедия "Не будите спящую собаку".
22.20 "Персона".
23.15 Чемпионат мира по легкой атлетике.
0.30 Дежурная часть.

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Читая Библию".
9.20 "Ганс Рекле и черт" Худ. фильм.
10.35 "Откуда музыка берется".
10.50 "Консилиум".
11.15 "Рожденный в праздник".
12.05 "Ваших душ золотые россыпи".
12.30 "Аистенок".
13.00 "Экспедиция "Чиж".
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 "Коллекция".
14.05 "Выборгская сторона".Худ. фильм.
16.05 "Телесуфлер".
16.25 Л.Бетховен. Симфония №5.
17.10 "Дорога к Пушкину".
17.30 Новости.
17.35 "Кавалькада". Худ. фильм.
19.10 Чудо-сказка.
19.25 "С потолка".
19.50 "Не будем проклинать изгнание". Док. фильм.
20.40 "Цветок папоротника". Мульт- фильм для взрослых.
21.20 "Фавориты балета".
22.25 Музеи мира — партнеры ГМИИ им. А.С Пушкина.
22.50 "Барри Дуглас".

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.10 Приключенческий фильм "Остров сокровищ".
8.40 "Фитиль".
9.15 Худ. фильм "Родная кровь".
10.45 Мультфильм "Лесная хроника".
11.25 Телеигра "Пойми меня".
11.55 Невероятные путешествия. "Дальнее плавание кита".
12.30 Музыкальный фильм "Летучая мышь". 1-я и 2-я серии.
15.30 Профессия — репортер.
15.45 Свадьба.
16.15 "Она написала убийство".
17.05 "Неизвестная война". Фильм 13-й. "Освобождение Украины".

● А вот, помню, был случай...

ДЕЛО ТРУДНОЕ, НО НУЖНОЕ

Так случилось, что в нашей хирургической палате собрались одни выздоравливающие. За окнами была зима, выходить на улицу разрешалось не дальше забора, гости приходили не часто. Обитатели все были послеоперационные, лежали вместе в палате уже недели три-четыре, а то и более. Телевизор не работал. И единственной радостью было домино да еще книги из соседних палат.

Больше всех изнывал от безделья Константин. Парень городской, самый молодой из нас, ему, как говорят, лопату да вилы бы в руки. А тут безделье! Книг он не читал, в домино проигрывал и все время проводил, вертясь возле дежурных сестричек на посту или в процедурной.

Однажды к нам в палату на свободную койку подселили деревенского паренька по имени Сева. Костя сразу же переключился на новичка, пробуя его прощупать.

— Тебя как полностью: Севастьян или Савелий? Первый раз, небось, в больнице? Что резать будут? —засыпал он новичка вопросами. По тому, как смутился и покраснел Сева, все поняли, что теперь в палате скучать не придется.

Вскоре Севу забрали на флюорографию, а дежурная медсестра принесла в палату две баночки с крышками. На одной эти кетке значилось "моча", на другой —"кал".

— Скажите новенькому, чтобы к вечеру собрал анализы и сдал на пост, — сестра вышла из палаты.

Костя подошел к баночкам, повертел одну из них и вышел следом. Минут через пять он вернулся и с лукавыми глазами поставил баночку на место. На ней белела этикетка с надписью "пот".

Вскоре пришел Сева. Костя тут же ему подсунул баночки. Мочу собрать проблем не было. А вот с потом... Сева в растерянности смотрел на банку.

Костя предложил:

— А ты попрыгай. На месте.

Через десяток минут уставший Сева дотронулся ладонью до лба —никакого результата.

— А ты побегай по коридору, внес Костя новое предложение Сева вышел, и через мгновение по коридору дважды туда сюда прогромыхали его тяжелые шаги. Следом раздался голос медсестры:

Ты, что, спятил? Ты где находишься?

Сева юркнул в палату. Костя был тут как тут:

— Давай круга три вокруг корпуса.

В палату Сева вернулся стуча зубами от холода. Ни о каком поте не могло быть и речи.

Костя подмигнул нам тайком:

Эх, сейчас бы турничок...

Севе сказал:

— Сходи в пищеблок, попроси чайник с чаем.

Сева притащил полный чайник. Костя приказал:

— Пей прямо из носика.

Весь, что ли?

Сколько влезет.

Сева с трудом, но выдул почти весь чайник. Его одели во все халаты, напялили шапку, повязали шарфами, обули в чьи то валенки. Костя скомандовал:

— Вперед! Пять кругов вокруг корпуса!

Вскоре Сева вернулся с легкой испариной на лбу. У нас животы болели от смеха, но Костя решил доиграть роль до конца:

— Ложись и терпи. Он стащил матрац на пол, уложил на него Севу, прикрыл его одеялами, забросал матрацами, подушками, а нам велел сесть сверху и подпрыгивать.

А ты *там шевелись!*

За этим занятием нас и застала медсестра.

— Вы, что, тут совсем рехнулись, что ли? Прекратить комедию!

Пришлось прекратить...

Виктор КУХАРЕНКО, Жлобин.

● СПРАШИВАЙТЕ — ОТВЕЧАЕМ

КАК ВЫДЕЛАТЬ ШКУРКУ

С этим вопросом в редакцию обращаются многие сельские читатели. О технологическом процессе выделки шкурок кролика, нутрии, овцы, козы, теленка рассказывает сегодня минчанин Ф.Д.Федосенко.

МОЙКА. Это удаление из шкурки грязи, пыли, крови и прочих загрязнений. Мойку производят в водном растворе кальцинированной соды (0,5 грамма на литр воды). Температура воды должна быть 35—40 градусов. Хорошо отмыв шкурку (до появления характерного скрипа волос), ее отжимают и прополаскивают в чистой воде. Температура *воды — 35—40 градусов. Для мойки* шкурок можно использовать и мыльный раствор (100 граммов хозяйственного мыла на литр воды). На килограмм шкурок —четыре литра воды. Необходимо применять эмалированную или пластмассовую посуду.

ОТМОЧКА. Это приведение шкурки в состояние, максимально приближенное к парному. Температура воды должна быть 30 градусов. На литр воды растворяют 50 граммов поваренной соли. Шкурку в раствор помещают на 1—3 дня, в зависимости от того, свежеснятая это шкурка или сухой консервации. При отмочке шкурки любой консервации необходимо следить за ходом процесса по состоянию шерстяного покрова. Если на тонких местах шерсть при легком выдергивании поддается удалению с луковицами волос, отмочку следует прекратить, и приступить к следующей операции. Во время отмочки, пикелевания и дубления шкурку в растворе необходимо периодически помешивать.

МЕЗДРЕНИЕ. Это механическая обработка внутреннего слоя кожи, т.е. удаление со шкурки прирезей мяса, мышечных волокон, плевы и подкожного жира. Мездрение производят косой на очень гладком круглом бревне (колоде), длина которого составляет около полутора метров. Бревно устанавливают и закрепляют под углом, удобным для обработки шкурки. На него кладут шкурку головной частью книзу. Задний край прижимают к торцу колоды животом. Мездрение необходимо производить в клеенчатом переднике. Боковые части обрабатывают от хребта к краям. Косу устанавливают под углом 30—40 градусов и движениями от себя начинают обработку.

Необходимо помнить, что шкурки животных-самцов обычно толще, прочнее и лучше опушены, чем шкурки самок, которые обрабатывать нужно очень осторожно. Шкурки овцы, козы, теленка мездрят косой. Шкурки нутрии при мездрении необходимо посыпать сухими опилками, они хорошо впитывают подкожный жир. Чем лучше снята мездра и удален подкожный жир, тем лучше будет качество после выделки. Отмездрованная поверхность должна быть одинаковой по толщине.

ПИКЕЛЕВАНИЕ. Это разрыхление тонкой структуры коллогена и разделение микроструктуры дермы на мелкие структурные элементы. Удаление из основного слоя мездры клейких веществ, изменяя физикохимические свойства, повышает тем самым прочность и мягкость шкурки. Такая подготовка структуры в сочетании с последующими механическими операциями обеспечивает достаточную тянучесть и высокую пластичность кожевой ткани.

УКСУСНО-КИСЛЫЙ ПИКЕЛЬ. На литр воды (температура 30 градусов) 12—15 кубических сантиметров концентрированной уксусной кислоты и 50 граммов поваренной соли. Раствор хорошо размешать и поместить в него шкурку на 1—2 дня. Раствор со шкурками периодически помешивать.

СЕРНО-КИСЛЫЙ ПИКЕЛЬ. На литр воды (температура 30 градусов) 5 кубических сантиметров серной аккумуляторной кислоты и 50 граммов поваренной соли. Раствор хорошо размешать и поместить шкурку на 12 часов.

ПРОЛЕЖКА. Это дозревание шкурки. Ее складывают мездрой внутрь и помещают в целлофановый мешок на "пролежку" на 1—2 дня. Как узнать, созрела ли шкурка? В любом месте складывают шкурку вчетверо мездрой наружу и сильно сжимают пальцами угол, затем разворачивают. По линии сгиба будет видна белая полоска. Она свидетельствует о том, что шкурка созрела.

ДУБЛЕНИЕ. На литр воды, температура которой 35—40 градусов, берут 50 граммов поваренной соли и 7—10 граммов алюмокалиевых или хромокалиевых квасцов. Раствор хорошо перемешивают и помещают в него шкурку на 12 часов.

При отсутствии квасцов их заменяют отваром ивовой коры. Готовят его следующим образом. Заготавливают 4—5 килограммов коры и молодых веток. Измельчают их, затем заливают 7—8 литрами воды и кипятят 1—2 часа. Отвар остужают до температуры 35—40 градусов и на каждый литр добавляют по 50 *граммов поваренной соли.* Хорошо перемешивают до полного растворения соли и помещают в отвар шкурку на 1—2 суток.

ПРОДУБЛЕНИЕ. Это покрытие мездры водно-жировой эмульсией. Это нужно для того, чтобы шкурка стала еще более эластичной и водоотталкивающей. Эмульсию наносят на мездровую поверхность кистью ровным тонким слоем.

Способ приготовления. В 100 граммах кипятка растворяют 80 граммов хозяйственного мыла. Когда мыло растворится, добавляют 100 граммов несоленого свиного жира. Все тщательно перемешивают и добавляют 40—50 граммов нашатырного спирта. Снова перемешивают. Получается сметанообразная паста.

СУШКА. РАЗМИНКА. РАСТЯЖКА. Теперь важно высушить шкурку, чтобы она не склеилась. Ее следует натянуть на распорку или рамку-каркас, довести до легкой увлаженности и приступить к разминке и растяжке. Это делают либо руками, либо скребками. Если шкурка склеилась и плохо поддается разминке, нужно слегка смочить мездру 2—3-процентным раствором карболовой кислоты или просто подсоленной теплой водой.

После разминки мездра приобретает бело-кремовый цвет, становится эластичной.

ШЛИФОВКА. Со стороны мездры шкурку необходимо посыпать порошком гипса или мелом и обработать наждачной бумагой. Шкурка готова, качество выделки отличное. Можно приступать к выкройке шапки-ушанки.

● А ВЫ ЧУЛІ ПРА ГЭТА?

Чарніцы — ягады "маладзільныя"

Хочаце заставацца маладымі — ешце больш чарніц. Гэтыя ягады могуць запаволіць і нават павярнуць назад некаторыя працэсы старэння чалавека.

Вучоныя лічаць, што насычаныя чарніцамі дыета асабліва эфектыўна супраць такіх працэсаў старэння, як страта памяці, мускульнай сілы і парушэнне каардынацыі руху. Такому адкрыццю вельмі ўзрадаваліся тыя, хто вырошчвае чарніцы ў Новай Зеландыі, бо гэта адкрывае магчымасці для пашырэння рынку.

Што ж датычыць Беларусі, якая здаўна лічылася "чарнічнай" рэспублікай, то сёлета гэтыя ягады — рэдкасць. Загубілі ўраджай майскія маразы.

Па 110 грамаў алкагольных напояў штодзённа

Паводле звестак міністэрства статыстыкі і аналізу, за першую палову 1999 года на спажывецкім рынку рэалізавана алкагольных напояў і піва на 45,5 трыльёна рублёў, што на 6,3 працэнта больш, чым летась за гэты ж перыяд. Хоць гарэлка і даражае "бензінавымі" тэмпамі, народ усёроўна не адыходзіць ад "запраўачных станцый". За паўгоддзе ў краіне з разліку на аднаго жыхара Беларусі ўжо ужыта каля 20 літраў алкагольных напояў. Гэта па 110 грамаў штодзённа на брата. Канешне, без уліку самагонкі і самаробнага віна. Бо гэта статыстыка не ў стане ўлічыць.

Яны не толькі смачныя

Аказваецца, свежыя памідоры, таматныя супы і кетчупы не толькі упрыгожваюць наша жыццё, але і значна паніжаюць верагоднасць захворвання на рак. Як вынікае са справаздачы, апублікаванай нядаўна ў "Часопісе Нацыянальнага інстытута рака" (ЗША), ужыванне ўсіх відаў свежых і апрацаваных памідораў змяншае рызыку з'яўлення злаякасных пухлінаў прастаты, лёгкіх, страўніка, прамой кішкі і малочнай залозы. Галоўным "змагаром" з ракам з'яўляецца лікапен — вельмі моцны антыаксідант, які ўтрымліваецца ў памідорах. На думку даследчыкаў, дабаўка ў соусы, цукру і тлушчаў паслабляюць гаючыя уласцівасці таматаў, тады як сама па сабе кулінарная апрацоўка на колькасць лікапена не ўплывае. Цікава, што ў саставе вітамінных таблетак лікапен аказаўся не эфектыўным.

По матэрыялах друку.

АДНЫМ СКАЗАМ

Па прагнозах вучоных за перыяд з 1950 да 2000 года колькасць людзей, якія памерлі ад рака лёгкіх у Еўропе, наблізіцца да 20 мільёнаў чалавек.

***

Нямецкія вучоныя лічаць, што да 2060 года насельніцтва планеты амаль падвоіцца і складзе 11 з палова мільярдаў чалавек, а ў 2100 годзе тэмпература паветра павінна паявіліцца на 2 градусы.

***

За паўгода сёлета зарэгістравана 65827 злачынстваў, што на 4 тысячы больш, чым за такі ж перыяд мінулага года.

***

Як сцвярджае расійское статыстычнае агенцтва, большую частку грошай —46,9 працэнта — расіяне трымаюць у банках. І толькі 16,2 працэнта — у панчохах.

І такое бывае

"Дапамагла" сыну

60-гадовая жыхарка Каліфорніі трапіла на лаву падсудных за падпалы. Джой Гласмен цэлых пяць разоў пускала "чырвонага" пеўня" і спрабавала спаліць не толькі гаражы ды хлявы сумленных абывацеляў, але нават мясцовую птушкафабрыку.

Аднак, як высветлілася ў ходзе расследавання, манія падпальніцтва, што ахапіла пенсіянерку, тлумачылася ў прынцыпе высакароднымі матывамі (калі можна так сказаць). Джой марыла, каб яе сын, які працаваў пажарным, атрымаў павышэнне па службе, і была гатова спаліць увесь горад — толькі б даць яму магчымасць па-геройску праявіць сябе на ніве тушэння пажараў.

САМ САБЕ ДОКТАР

Лопух ад радыкуліту

6—8 сарваных лістоў лопуху сярэдніх памераў кладуць на стол адзін на адзін светлым бокам уніз. На стосік лопуху хвілін на пяць ставіцца самая вялікая з наяўных каструля з варам. Затым утвораным з лопуху блінам робіцца кампрэс на хворае месца: накладваецца лопух тым бокам да цела, які быў да стала, а не да каструлі, (інакш замест лячэння будзе моцны апёк), на лопух кладзецца папера для кампрэса, а калі такой няма —кавалак поліэтыленавай плёнкі, і ўсё гэта уцяпляецца. Можна абвязаць шарсцяной хусткай. А калі ёсць —амерыканскім супрацьрадыкулітным поясам "варытэкс".

Трымаць кампрэс трэба гадзіны дзве і рабіць яго не менш двух разоў у дзень і адзін раз на ноч.

Праз тры дні вы цалкам паправіцеся, у цяжкім выпадку — праз 5 дзён інтэнсіўнага лячэння.

Можна нарыхтаваць лісце лопуху і на зіму. Лепш гэта рабіць у жніўні, правяльваючы лісце ў цяні. Зімой сухое лісце трэба адпарваць у друшляку над парай, пакуль яны не стануць вільготнымі.

Карыстайцеся гэтай парадай і ў вас будзе вырашана праблема радыкуліту без лекаў і дактароў.

КУТОК ГАСПАДЫНІ

Варенье из черной рябины

Созревает нынче неплохой урожай аронии (черной рябины). Есть много способов варки варенья из нее. Предлагаем следующий, как наиболее простой:

Подготовленные ягоды залить водой комнатной температуры и оставить на сутки. После этого воду слить, ягоды пробланшировать в кипящей воде в течение 2—3 минут, дать стечь воде. Потом ягоды высыпать в эмалированный таз, залить кипящим сиропом, кипятить 5 минут, снять с огня и выдержать 3—4 часа. Затем варить до готовности. Перед каждой варкой в варенье добавлять 1 г лимонной кислоты.

На 2 кг ягод требуется 1 кг сахара и 2 стакана воды.

АНЕКДОТЫ

Буры не будзе

— Відаць, уначы будзе бура, — гаворыць муж.

— Калі вернешся дадому своечасова — не будзе, — упэўнена адказвае жонка.

Неверагодны пах

Далёка за паўноч група паддатых мужыкоў вывальваецца з піўбара. Адзін з іх, прынюхваючыся, кажа:

— Нейкі неверагодна добрых пах!

— Гэта свежае паветра! —тлумачыць яму другі.

Ты што, мы ж адны!

Позна вечарам двое сяброў, паддатыя, вяртаюцца дадому. Ідуць па цёмных вуліцах і бачаць, як з вакна першага паверха двое злодзеяў выцягваюць рэчы. Адзін з сяброў хоча кінуцца на іх, каб затрымаць, а другі яго ўтрымлівае:

— Ты што, дурны? Не бачыш — іх двое, а мы адны!

ВЫХАДНЫЯ ДАНЫЯ

"Беларускі Усход". Грамадска-палітычная і літаратурна-мастацкая газета. На беларускай і рускай мовах.

Заснавальнік — працоўны калектыў рэдакцыі.

Адрас: 213670, Магілёўская вобл., Хоцімскі р-н, в.Маркаўка. Тэлефоны: галоўнага рэдактара — 22-9-89, намесніка гал. рэд. — 22-00-9.

Рэгістрацыйны N141.

Падпісны індэкс — 64098.

Пункт гледжання аўтараў надрукаваных матэрыялаў можа не супадаць з пазіцыяй рэдакцыі.

Адказнасць за дакладнасць фактаў, падзей, прозвішчаў і іншай інфармацыі нясуць аўтары апублікаваных матэрыялаў.

Газета падпісана да друку ў 16 гадзін 12 жніўня 1999 г. Надрукавана ў Магілёўскай абласной друкарні, вул. Першамайская, 70.

Тыраж 1968 экз. Аб'ём 1 друк. аркуш. Заказ № 6.

Галоўны рэдактар В.А. ДАЎГАЛЁЎ.